

Celac, Kuba och Obamas dilemma

ur Progreso Semanal 140120

USAs politik ifrågasätts alltmer i Latinamerika. Nästa toppmöte inom OAS - Amerikanska staternas organisation, säte i Washington - 2015 kan bli det sista. Colombias president Juan Manuel Santos sa vid avslutningen av OAS toppmöte i Colombia 2012: "Det finns inget slututtalande, för det finns ingen enighet". Det lät som skriften på en gravsten.

Det som ägt rum var inget mindre än ett latinamerikanskt och karibiskt uppror mot USAs och Kanadas förslag till gemensam slutdeklaration utan att ta med kravet att USAs blockad mot Kuba måste upphöra och att Kuba ska välkomnas i alla de organisationer i världsdelen som USA stängt för öriket sedan 60-talet.

Det kan vara början till slutet på de toppmöten för det västra halvklotet som första presidenten Bush inledde i Miami 1994 med syftet att skapa ett så kallat frihandelsområde (frihet för bolagen, inte för folken) från Kanada i norr till Argentina i söder, men utan Kuba. Det var ALCA/FTTA-projektet, en utökning till hela världsdelen av "frihandelsområdet" NAFTA/TCLAN som i januari 1994 satts i verket mellan USA, Kanada och Mexiko.

Det har gått tjugo år sedan NAFTA inleddes och de har inneburit att idag lever 55 miljoner mexikaner i fattigdom. Och det är ingen överdrift att säga att NAFTA förvandlat Mexiko till ett USA-protektorat. Mexikos ekonomiska

politik, energipolitik och utrikespolitiska förbindelser bestäms av Washington.

Planen att utsträcka NAFTA till hela världsdelen gick inte att genomföra tack vare omfattande folkliga protester och beslut av en ny generation politiska ledare i Latinamerika och Karibien. De inte bara förkastade USAs så kallade frihandelsplaner utan påbörjade en egen integration, utan USA, som efterhand resulterat i CELAC. USAs dröm om NAFTA för hela världsdelen kunde inte genomföras den tänkta vägen. Men USA övergav inte sina planer.

Istället för att förhandla samlat med alla länderna i världsdelen tog USA sig an en rad länder ett i taget med bilaterala överenskommelser. På senare tid har USA också satsat på en Stillahavsallians med Colombia, Chile, Mexiko och Peru som motvikt till de regionala organisationerna

Mercosur (medlemmar Argentina, Brasilien, Paraguay, Uruguay och Venezuela, associerade Bolivia, Chile, Colombia, Ecuador, Guyana, Peru och Surinam), ALBA (Venezuela, Kuba, Bolivia, Nicaragua, Ecuador, Dominica, San Vicente och Granadinernas, Antigua och Barbuda) och Unasur (Mercosur och Andinska gemenskapen med Bolivia, Colombia, Ecuador och Peru) där USA inte får vara med. Som observatörer i Stillahavsalliansen deltar Guatemala, Honduras, El Salvador, Dominikanska Republiken, Paraguay, Costa Rica och Panama, de länder vars regeringar är mest beroende av USA. De två sistnämnda har begärt att bli fullvärdiga medlemmar.

OAS' nästa toppmöte är planerat till Panama 2015 och det är troligt att om inte Kuba bjuds in, så blir det inget. Då är det dags att skriva gravskriften över OAS och dess toppmöten. översättning Zoltan Tiroler, red. Eva Björklund,